

Spotkanie Chamberlaina z Hitlerem

Powstanie Niemców Sudeckich

oficjalnie stwierdzają władze czeskie

PRAGA, 14. 9. W m. Haberspirk (okręg Falkenau) doszło dziś rano do poważnych zniszczeń między tłumem, liczącym 2000 Niemców sudeckich i żandarmerią czeską.

Początek rozruchom dało starcie między komunistami i Niemcami. W czasie zajść żandarmeria dała salwę do tłumy Niemców, którzy rzucili się na budynek żandarmerii, zabierając zeń dwa karabiny maszynowe, granaty ręczne i 40 skrzyń z amunicją. Na miejsce wypadków przybyły z Falkenau samochodami oddziały żandarmerii. Między żandarmami i ludnością niemiecką wywiązała się walka. Wkrótce potem na miejsce starcia wyruszyły wojskowe samochody pancerna.

15 żandarmów czeskich zostało zabitych. Straty Niemców sudeckich nie są znane.

Jawne powstanie

PRAGA, 14. 9. Dziś wieczorem radiostacja czeskośluska ogłosiła przegląd sytuacji wewnętrznej w państwie, w którym zostało stwierdzone, że ostatnie incydenty na obszarze sudeckich przybrały charakter otwartego powstania. Komunikat stwierdza, że między policją, żandarmerią i wojskiem w wielu miejscowościach doszło do krwawych starć z powstańcami, uzbrojonymi w karabiny, granaty ręczne i karabiny maszynowe. Komunikat twierdzi, że ogniska powstania, z wyjątkiem jednego, zostały opanowane. Liczba ofiar zajść wynosi 23 zabitych i 75 rannych. W końcu komunikat stwierdza, że duch powstania nie został jeszcze stłumiony, a rząd z uwagą śledzi rozwój wypadków i przedsięwzię kroki, mające zapobiec rozszerzaniu się powstania.

W tym celu stan wyjątkowy został rozciągnięty na okręgi Graslitz i Joachimsthal.

Obecnie więc stan wyjątkowy obowiązuje w okręgach Eger, Graslitz, Neudeck, Joachimsthal, Falkenau, Elbogen, Karlsbad, Kaaden, Pressnitz, Krumau, Tachau i Bischofteinitz.

Aresztowanie

posłów niemieckich

KARLSBAD, 14. 9. Według doniesień ze źródeł czeskich, zaarrestowano kilku sudeckich posłów oraz znaczną ilość urzędników partii. Wśród zaarrestowanych znajduje się również poseł Kuntzel, który został zatrzymany przez policję czeską w chwili gdy starał się uspakajająco wpływać na ludność w Gorkau (w zachodnio-czeskim zagłębiu węglowym).

Aresztowań dokonują oddziały żandarmerii oraz uzbrojone bojówki komunistyczne.

Duża liczba Niemców została przy pomocy policji pobrana do wojska, umundurowana i odesłana na terytorium czeskie.

Powołanie rezerwistów

BERLIN, 14. 9. Donoszą z Eger: Na terenie Sudetów wojskowe władze czeskie wezwały do szeregów z obowiązkiem natychmiastowego stawienia się mężczyzn rezerwistów. Prawdopodobnie chodzi tu o wezwania rezerwistów na ćwiczenia, przeprowadzane również w innych okręgach Czechosłowacji. Jak słychać, wezwania takie otrzymało wiele tysięcy Niemców sudeckich, którzy jednak nie stawiają się do oddziałów armii czeskiej.

Spotkanie Chamberlaina z Hitlerem

BERLIN, 14. 9. Premier bry-

tyjski Neville Chamberlain przesłał dziś kanclerzowi Hitlerowi depesze z propozycją odbycia wspólnej konferencji, w celu wyznaczenia pokojowego rozwiązania sprawy sudeckiej.

Po pozytywnej odpowiedzi kanclerza Hitlera ustalono, że premier Chamberlain wystartuje we czwartek, dnia 15 bm. o godz. 8.30 rano z lotniska Hesson do Monachium, skąd odlecieć ma dalej do Berchtesgaden.

Premierowi towarzyszyć będą jego najbliższy doradca osobisty sir Horace Wilson oraz szef wydziału Europy środkowej Foreign Office — Strang.

Niespodzianka dla Paryża

PARYŻ, 14. 9. Wiadomość o zamierzonym wyjeździe premiera Chamberlaina do Berchtesgaden przyjęta została w Paryżu jako niespodzianka, tym bardziej, że jeszcze w ciągu dzisiejszego przedpołudnia zaprzeczano w Paryżu kategorycznie informację, jakoby Chamberlain w nocy z wtorku na środę odbyć miał rozmowę telefoniczną z Chamberlainem.

Jak wynika jednak obecnie z oświadczenia premiera Daladier, odbył on istotnie we wtorek późnym wieczorem telefoniczną rozmowę z Chamberlainem, przy czym rozważano ewentualność za stosowania jakiś wyjątkowych metod działania, któreby pozwoliły na bezpośrednią wymianę poglądów z Niemcami na rzecz pokojowego rozwiązania sprawy sudeckiej.

Zadowolenie w Berlinie

BERLIN, 14. 9. Wiadomość o przyjeździe premiera Chamberlaina, wywołała w kołach politycznych Berlina duże wrażenie. Koła rządowe nie kryją swego zadowolenia z zapowiedzianego spotkania obu mężów stanu, które oceniane jest w Berlinie, jako dowód, że W. Brytania usiłuje znaleźć kompromis w obecnej sytuacji. Całe życie polityczne przyniosło się teraz z Berlina do Berchtesgaden, gdzie przebywa kanclerz w otoczeniu swoich najbliższych doradców.

Oświadczenie Ribbentropa

PRAGA, 14. 9. Min. Spraw Zagr. Rzeszy Ribbentrop przyjął w środę znanego dziennikarza Vard Brice i oświadczył, w związku z wizytą premiera Chamberlaina, co następuje: Jako minister Spr. Zagr. mogę pana zapewnić, że decyzja Chamberlaina zobaczenia się z kanclerzem napędza mnie szczerym zadowoleniem. Jestem przekonany, że osobista rozmowa pomiędzy szefem rządu angielskiego i niemieckiego może znacznie przyczynić się do rozwiązania problemu sudeckiego, jak i wpłynąć na ukształtowanie się stosunków między naszymi państwami. Było od dawna moim pragnieniem, aby Hitler spotkał się z Chamberlainem i cieszę się, że pragnienie to zostaje realizowane przez Chamberlaina, którego realne ustosunkowanie się do zagadnień polityki zagranicznej nauczył się cenić, jako ambasador niemiecki w Londynie i o którego dobrej woli jestem przekonany.

Konferencja Henleina z Runcimanem

PRAGA, 14. 9. Zarząd niemieckiej partii sudeckiej w Eger ogłosił następujący komunikat o przebiegu dzisiejszej rozmowy Kon-

rada Henleina z członkami misji Runcimana.

Rozmowa ta odbyła się o godz. 11.45 w Asch. Przy rozmowie prócz Henleina i członków misji — Gwatkina, Peto i Hendersona — obecni byli posłowie Karl Hermann Frank i Kuenzel. Henlein wskazał na stale wzrastającą liczbę ofiar śmiertelnych i na brutalne zarządzenia przeciwko Niemcom sudeckim oraz na rozwój sytuacji w ostatnich godzinach. Zakomunikował on również członkom misji lorda Runcimana, że zwołał delegację do rokowań z rządem z jej zadań, ponieważ wydarzenia na terenie Sudetów, spowodowane wyłącznie przez postępowanie rządu, zniszczyły pod stawę rokowań.

Henlein oświadczył dalej, że istotne i natychmiastowe urzędywistnienie zadań partii wciąż jeszcze stworzyłyby możliwość podjęcia rozmów z rządem, przy czym jednak 8 punktów karlsbadzkich w żadnym razie nie mogłoby już służyć za podstawę tych rokowań. Musi być bowiem wzięte pod u-

wagę, prawo samostanowienia Niemców sudeckich o swym losie.

Przewidywania niemieckie

BERLIN, 14. 9. Rzecznik niemieckiego min. spraw zagr. oświadczył dziś m. in., że trudno przypuszczać, ażeby państwa demokratyczne chciały przeciwstawić się wszelkimi siłami zasadzie samostanowienia, o którą walczą podczas wojny światowej. Zerwanie rokowań między rządem praskim a Niemcami sudeckimi spowodowało wzrost napięcia, ale niemieckie czynniki rządowe wyrażają nadzieję, że rozważa przeważa i że nie dojdzie do krytycznych wypadków.

Panuje tu również przekonanie, że stanowisko Francji staje się bardziej kompromisowe. Rozwiązanie problemu sudeckiego musi jednak nastąpić jaknajprędzej, polegając ono może jedynie — zdaniem rzecznika — na udzieleniu Niemcom sudeckim prawa samostanowienia.

Sekretarz partyjny na Ukrainie organizował

Napady terrorystyczne

na przedstawicieli władzy sowieckiej

MOSKWA, 14. 9. Sowieckie organy bezpieczeństwa wykryły na Ukrainie nową organizację nacjonalistyczną, której ośrodek znajdował się w Winnicy. W związku z tą sprawą dokonano masowych aresztowań w obwodzie winnickim.

Jak ustalilo dochodzenie, tajna organizacja kontrrewolucyjna składała się z wybitnych członków komunistycznej partii Ukrainy, należących do opozycji nacjonalistycznej. Wśród aresztowanych znajdują się: przewodniczący sowieckiej komisji kontroli Spiwak, sekretarz obwodowego kolegium partyjnego — Janson, przewodniczący miejscowego oddziału związków zawodowych — Kryczkowski, członek komisji kontroli — Gaszyński, dwóch sekretarzy obwodowego komitetu partyjnego — Czerniawski i Bigajło, kierownik kancelarii partyjnej — Szylow, sekretarz rejonowego komitetu komunistycznego — Zarski, kierownik radiostacji lokalnej — Michajłow, przewodniczący komitetu komunistycznego w miejscowości Trościaniec — Łobanow, sekretarze partyjni — Bilogórski, Kałabalin — Uszakowski i Brenner, oraz szereg innych działaczy komunistycznej partii Ukrainy.

Pozatym w rejonie chmielnickim dokonano sensacyjnego aresztowania miejscowego sekretarza partyjnego — Gorochowa, który zajmując odpowiedzialne stanowisko, kierował ruchem powstańczym i organizował napady terrorystyczne na przedstawicieli władzy sowieckiej.

Wykrycie nowej organizacji nacjonalistycznej na Ukrainie wywołało tym większe wrażenie, że

Postępy wojsk japońskich

TOKIO, 14. 9. Agencja Domei donosi z Taiyuan w prowincji Szansi, że oddziały japońskie zdobyły miasto Czungtu, położone na lewym brzegu rzeki Żółtej.

Postępy powstańców nad rzeką Ebro

SALAMANKA, 14. 9. Ostatni komunikat kwatery głównej podaje, że na odcinku rzeki Ebro powstańcy zdobyli stanowiska nieprzyjacielskie, biorąc do niewoli ponad 100 jeńców i zadając przeciwnikowi znaczne straty. Na pozostałych frontach nie zanotowano poważniejszych wydarzeń. Podczas wczorajszych walk powietrznych stracono 2 sa-

moloty nieprzyjacielskie. Jeden z nich wylądował na terytorium powstańczym. Pilota wzięto do niewoli.

W nocy z 10 na 11 b. m. lotnicy zbombardowali obiekty wojskowe w porcie Almeria, a nocy następnej lotnisko w Prat de Lobregat, gdzie spłonęły magazyny i hangary oraz zakłady wojskowe.

Krwawe incydenty w Palestynie

Do Betleem wysłano posiłki wojska

LONDYN, 14. 9. Po dwóch dniach względnego spokoju w Palestynie, dzień dzisiejszy znów obfitował w krwawe incydenty, w których kilkanaście osób poniosło śmierć. Na drodze, ciągnącej się wzdłuż północnej granicy Palestyny, podłożono pod autobus arabski minę ładującą; wskutek wybuchu 10 Arabów poniosło śmierć, a 10 zostało rannych.

Poza ofiarą wczorajszego napadu powstańców, na autobus żydowski koło Safed, Jakubem Klingerem,

adwokatem, członkiem palestry brytyjskiej w Palestynie, który został zabity na miejscu, dziś zmarł w szpitalu postrzelony ciężko w czasie napadu dr. Józef Schmeier.

Ubiegłej nocy banda arabska napadła na posterunek policji w Betleem. Z Jeruzolimy wysłano do Betleem posiłki wojska i policji.

W Jaffie ciężko ranny został policjant brytyjski, a koło Jonin żołnierz brytyjski. Wreszcie w północnej dzielnicy Jeruzolimy zabitych zostało 2 Arabów.

W armii czerwonej wzmagają się rozluźnienie dyscypliny

MOSKWA, 14. 9. Rozluźnienie dyscypliny w armii czerwonej wzmagają się coraz bardziej. Można to zaobserwować nie tylko na prowincji, ale i we wszystkich większych miastach ZSRR, a zwłaszcza w Moskwie.

Oficerowie nie mają zupełnie autorytetu u żołnierzy. Żołnierze ignorują rozkazy, wyklócają się ze swymi dowódcami i pomimo wyraźnego rozkazu Stalina i Woroszyłowa „o wzajemnym proletariackim pozdrowieniu”, nie oddają oficerom honorów.

Przypomina to nastroj z 1917 r., kiedy słynnym „rozkazem nr. 1” Krylenki zostało zniszczone salutowanie w armii carskiej.

Incydenty w Kłajpedzie

KŁAJPEDA, 14. 9. O stosunku mieszkańców kraju kłajpedzkiego do Litwinów świadczy wymownie następujący fakt:

Oto w kraju kłajpedzkim miał się odbyć szereg gościnnych występów litewskiego teatru państwowego. — Wszystkie plakaty, rozwieszone w Kłajpedzie i okolicy, zawiadamiające o występach, zostały bądź zdarte, bądź zamalowane znakiem swastyki.

W związku ze zdzieraniem plakatów policja litewska zatrzymała wczoraj w Kłajpedzie dwie osoby.

Katastrofa pod Białogrodem

BIAŁOGRÓD, 14. 9. Na linii Białogród — Serajewo, przy stacji Użycka Pożega, zdarzył się pościg pociągów, idący w kierunku Białogrodu, z pociągiem towarowym. W katastrofie zginęło 5 osób. Ilość rannych nie jest jeszcze dokładnie znana.

Szkoły klasztorne i żydowskie zlikwidowano w Austrii

WIEN, 14. 9. Z rozpoczęciem nowego roku szkolnego zamknięte zostały w Austrii wszystkie prywatne szkoły wyznaniowe, a więc istniejące przy klasztorach

oraz szkoły żydowskie.

Szkoły klasztorne zostały upaństwowione, zaś szkoły żydowskie zredukowane do jednego gimnazjum prywatnego w Wiedniu. Wobec tego, z 6 tys. uczniów żydowskich, studiujących dotychczas w gimnazjach wiedeńskich, będzie mogło odtąd pobierać naukę tylko 400 osób obojga płci. Wyjątek stanowią prywatne szkoły czeskie, którym pozostawiono możliwość egzystencji na rok szkolny 38-39.

Trzęsienie ziemi na Semmeringu

WIEN, 14. 9. Na Semmeringu odczuto wczoraj w nocy ponownie silne trzęsienie ziemi.

Demuyter pobity Kpt. Janusz zdobył Gordon-Bennette'a

Prowizoryczne wyniki zawodów balonowych

Aeroklub belgijski podaje następującą klasyfikację balonów, biorących udział w zawodach o puchar Gordon-Bennetta.

Siedem balonów już wylądowało, a o pozostałych dwóch, t. j. „Polonii” i „S-11” (Belgia) nie otrzymano jeszcze żadnej wiadomości.

Polacy zwyciężyli

Z dotychczasowej, nieoficjalnej klasyfikacji wynika, że dwa balony polskie zajmują pierwsze miejsce. Pierwsze balony: „LOPP”, pilotowany przez kapitana Janusza, który wylądował w Bułgarii, przeleciałszy 1600 km. na drugim miejscu jest balon „Warszawa”, pilotowany przez inż. Krzyżkowskiego, który przeleciał 1470 km. Balon ten wylądował w Rumunii. Trzecie miejsce zajął balon francuski „Mallet”, pilotowany przez

Dolfussa — 1400 km. Demuyter na balonie „Belgica” zajął czwarte miejsce z 1350 km. Oba te balony lądowały w Rumunii. Piąte miejsce zajmuje Belg Quersin, na balonie „Valonia”. Wylądował on w Paks na Węgrzech, przeleciał około 1100 km. Szwajcar Tilgenkamp i Francuz Crombez przelecieli poniżej 1000 km. pierwszy wylądował w Austrii, a drugi w Czechosłowacji.

W Bułgarii

Prawdopodobni zwycięzcy kap. Janusz i inż. Janik, wylądowali w środkowej Bułgarii u stóp gór Bakańskich koło miasteczka Trojan. Polski balon utrzymywał się w powietrzu 49 godzin i przebył w prostej linii przeszło 1600 km. Lądowanie kap. Janusza wywołało olbrzymią sensację w całej Bułgarii. Polscy lotnicy byli entu-

zjastycznie przyjmowani przez społeczeństwo i sfery oficjalne.

Lądowanie balonu „Warszawa II”

Balon „Warszawa II” pilotowany przez inż. Krzyżkowskiego i Łanuckiego wylądował na terytorium Rumunii w pobliżu granicy jugosłowiańskiej i bułgarskiej, niedaleko starożytnego miasta Turne Severino. Polskim lotnikom udzielono natychmiastowej pomocy.

Dokładna liczba przebytych kilometrów podana będzie dopiero za kilka dni. Aczkolwiek nie jest jeszcze znane miejsce lądowania pozostałych balonów belgijskich, ani też „Polonii”, jednak w Brukseli wszyscy przypuszczają, że w roku bieżącym zwycięstwo odniosą Polacy.

Ceny ogłoszeń:

za miejsce wysokości 1 milimetra przez szerokość jednej szpalty (na wszystkich stronach po 6 szpalt). na 1-3 stronie — 1 zł, w tekście (wśród artykułów) 60 gr. w reklamach (wśród ogłoszeń) — 60 gr. na ostatniej stronie — 70 gr. W dodatku niedzielnym 70 gr. Notatki reklamowe — 1 zł. Komunikaty i wyjaśnienia — 150 zł. opisy specjalne — 3 zł. lekarskie 30 gr. Drobnym po 20 gr. za wyraz, duże litery w ogłoszeniach „drobnych” liczy się za oddzielne wyrazy, tłusty druk — podwójnie. Notatki reklamowe oznaczają się cyfrą (N), a komunikaty — wyjaśnienia cyfrą (K). Za terminy druku ogłoszeń Administracja nie odpowiada.

Dział ogłoszeń: Nowy Świat 15 m. 1. i piętro. Biuro czynne od godz. 9 rano do 4 popoł. Tel. 224-40.

REDAKCJA: Warszawa, Al. Jerozolimskie 121. Telefon 666-62 (sekretariat) 666-66 (ogólny), 630-59 (Dział gospodarczy „Kronika Kutocka”). Oddział miejski „ABC” Nowy Świat 15. i piętro. tel. 224-60 przyjmuje interesantów codziennie w godzinach 17.30 — 19.00. ADMINISTRACJA: Warszawa, Al. Jerozolimskie 121. Tel. 309-32. Kantor — Prenumerata, Nowy Świat 15 m. 1. i piętro, tel. 224-50. Zarząd i Dział Ogłoszeń: Nowy Świat 15 m. 1. i piętro, tel. 224-40. Konto PKO 23400. Poczta: Konto Rozrachunkowe Nr 2 Skrzynka Poczta 745. Adres telegraficzny: ABC Warszawa. PRZEDSTAWICIELSTWA: Łódź, Piotrkowska 103 tel. 111-44. Biuro czynne w godz. 10-13 i 15-18. Poznań, 27 Grudnia Włocławek, Czerwik 34 tel. 136. Kalisz, Kiełczyńska 4 tel. 477. Katowice, ul. Starowiejska 3. PRENUMERATA: miejscowa (z odnośnikiem do domu) i na prowincji w 3.30 miesięcznie; wydanie B wraz z dziennikiem Sienkiewicza w 3.30 miesięcznie. Za granicą w 4.00. Wyd. B (z premią książkową) 6.50. Za zwrot nadawanych a nie zamówionych rękopisów redakcja nie odpowiada.

Redaktor naczelny: dr. Tadeusz Gluziński

Wydawca: Spółka Wydawnicza „ABC” Sp. z ogr. odp. Oficjalnie w „Dzienniku Literackim”, Warszawa, Al. Jerozolimskie 121.

Redaktor odpowiedzialny: Henryk Wysokiński